

I A DOCUMENTS VEGLS AVANT IL 1800

I C CUDESCHS VEGLS

II A DOCUMENTS NOUVS

II B ACTAS NOUVAS

II C CUDESCHS NOUVS

II D PLANS

I A DOCUMENTS VEGLS AVANT IL 1800

Scrit da l'antierur archivar cumünal, mag. Jonpitschen Walther

<p><u>IA</u> 1-45</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>16 october 1466:</u> decisiun regard Üna disputta pervia dad alps e pas-ch. 2. <u>12 avuost 1556:</u> Charta de la partiziun de las alps 3. <u>25 avriol 1659:</u> Drets da pasculeziun saint illas " Palüda " de Fuldera 4. <u>28 settember 1663:</u> Berziamina de Val Nüglias 5. <u>22 mai 1664:</u> Drets de la bes-chia nel alp de Valpaschun. 6. <u>14 fevrer 1670:</u> Charta de escort et Spruch dals hunzrats et sabis veschins de Fuldera incunter ils veschins de Valchava regard: Pas-chüra in comuniun con Fuldera. 7. <u>26 ün 1676:</u> Divisiun: Chiampatsch et l'alp da munt. 8. <u>2 november 1694:</u> Cunvegna cun quels da Tachierz regard drets da pasculeziun 9. <u>24 fevrer 1695:</u> Ordinaziun de la viennunqu dals terzels deint. 10. <u>30 schner 1701:</u> Cunvegna pervia dals bucs. 11. <u>19 ün 1702:</u> decisiun regard " l'Alpetta " tanter Lü/Lüesl/Tachierz/Valchava 	<ol style="list-style-type: none"> 12. <u>31 avuost 1709:</u> Drets da transit pro'l chargier l'alp Champatsch. 13. <u>5 december 1713:</u> Charta de Rotta vers S-charl/ Astras 14. <u>1 lüöl 1728 :</u> Convenziun e partiziun del territori in comuniun cun Fuldera. 15. <u>19 schner 1737:</u> Cunvegna cun Valpaschun regard il saïn e caluoster. 16. <u>9 settember 1740:</u> Cumpre del prà saint a Champatsch e drets da Stablinas in Champatsch. 17. <u>25 october 1740:</u> Rotta per Fraele et Umbrail. 18. <u>18 auost 1749:</u> Scrittüra merit la pasculeziun in alp Champatsch. 19. <u>18 auost 1749:</u> Cunvegna taunter Valchava e Tachierz merit pasculeziun in Sur Custaines . 20. <u>4 november 1754:</u> Drets merit leins e pasculeziun in Costeras. 21. <u>27 fevrer 1759:</u> Divisiun de Jovata. 22. <u>15 schner 1760:</u> Rotta sur S-charl (Drets da transport)
--	---

<p>23. <u>30 Obris 1771:</u> Via sur San Giacomo di Freele et Umbraill</p> <p>24. <u>5/16 schnez 1772:</u> Strada sur Freele et Umbraill</p> <p>25. <u>30 avriol 1774:</u> Cunvegna pervia da las chenas dad arger</p> <p>26. <u>8 mai 1776:</u> Accord per l'archia Gronda (Repar sur Plazzerun)</p> <p>27. <u>4 avriol 1766:</u> Uorden per las leuurs cumÜnas.</p> <p>28. <u>19 schnez 1779:</u> Ordinaziun pel scumpart de la vendita da la Podesteria da Morbegno (Vuclina) al Illstr. sign. Peter de Planta de Wildenberg.</p> <p>29. <u>19 fevrez 1780:</u> Regard le resia de Conradin.</p> <p>30. <u>27 Obris 1781:</u> Questiun tanter il terzal Daint e Sa. Maria merit la baselgia.</p> <p>31. <u>15 mai 1783:</u> Ingrondimaint dal sunteri</p> <p>32. <u>9 october 1788:</u> Charta de jüstamaint inter ils signrs. veschins de Fuldere e de Valcheva pervia da divisiun territoriale.</p> <p>33. <u>6 aoust 1789:</u> Charta de termels pas-cha e bual tanter Valpaschun - Valcheva e Craistes.</p>	<p>34. <u>27 marx 1790:</u> Regard Multes: L'Arz grond e Multe</p> <p>35. <u>17 mai 1791:</u> Termels da la Palüetta da Vau.</p> <p>36. <u>2/13 schnez 1792:</u> Decisiun regard il sez del magistrat.</p> <p>37. <u>25 schnez/ 5 fevrez 1795:</u> Sentenzia tanter ils duos terzels daint e la clostra da Müstair.</p> <p>38. <u>30 settember 1795:</u> Cunvegna tanter ils terzels e Borsio merit la via tres Freele.</p> <p>39. <u>15 schnez 1797:</u> Drets da transport pro la via de Lü.</p> <p>40. <u>26 avriol 1798:</u> Cunvegna merit chargiar " l'Alpetta " (Champatsch)</p> <p>41. <u>24 Obris 1798:</u> Cunvegna tanter ils terzels daint (mantuna) regard Val Mora (far legna, chamonas, rotars)</p> <p>42. <u>24 novembris 1798:</u> Documaint dubel da quel avant nr. 41. Cunvegna tanter ils mantuna del Terzal daint per tgnair avert ils pass e far e mantegner chamonas per la ajuda.</p> <p>43. <u>26 avriol 1798:</u> Regarda ils erbedis in Champatsch. 1/6 va a favur da " l'Alpetta " e 5/6 van a favur da l'alp gronda.</p> <p>44. <u>1 fevrez 1799:</u> La chasa de Furow as fa libra del cumÜn da Valcheva e's collis cun Fuldere.</p>
--	--

II A DOCUMENTS NOUVS

Scrit da l'antier archivar cumünal, mag. Jonpitschen Walther

<p>1. Uorden da sunteri per Valcheva (Sainze data)</p> <p>2. <u>3 marx 1800:</u> Decisiun regard tour sü forêts sco domiciliets in cumÜn.</p> <p>3. <u>7 marx 1801:</u> Cunvegna regard territorii champs de la punt Lü. Champs " Punt Lü " toccan da dat'invia pro Fuldere.</p> <p>4. <u>8 settember 1802:</u> Regarda il chargiar da l'alp " Tea "</p> <p>5. <u>7 marx 1804:</u> Charta regard il surcumÜn chi sto render quint sur de fallas criminales & denzug e qualunque interess val Intrade appartenente al terzal.</p> <p>6. <u>20 aün 1799:</u> Contrat cun Martino Faustini regard fitenza da Val Nügla</p> <p>7. <u>4 aoust 1809:</u> Decisiun regard il bescher & la s.h. bescha cun Valpaschun e Craistes.</p> <p>8. <u>16 fevrez 1814:</u> Accordanza tanter Sa. Maria e Valcheva regard ils estins.</p> <p>9. <u>31 avriol 1815:</u> Sentenzia tanter ils cumÜns Sa. Maria e Valcheva pervia de Costeres.</p> <p>10. <u>16 november 1817:</u> Documaint e olistas dals dons causats tres zuina</p>	<p>21. <u>22 aoust 1846:</u> Valcheva dà il dret per construir ün muglin per recoger ils sams da larscha e petschs.</p> <p>22. <u>1 settember 1851:</u> Partiziun dal god da la Palüetta da Vau.</p> <p>23. <u>1 settember 1855:</u> Contrat de vendita dal muglin per recoger sams da larsch e petsch.</p> <p>24. <u>21 lugl 1859:</u> Cunvegna tanter ils cumÜns de Fuldere/ LG / LÜsei e Valcheva pervia dals gods Romas, Valierzas ad Ars.</p> <p>25. <u>1 october 1859:</u> Charta dals termels tanter l'alp Astras e Champatsch.</p> <p>26. <u>7 fevrez 1861:</u> Drets de vaschinadi dal Terzal Daint.</p> <p>27. <u>20 marx 1860:</u> Cunvegna regard drets vaschinadi tanter ils amntuns dal Terzal Daint.</p> <p>28. <u>1 avriol 1864:</u> Baret d'Üna chasa</p> <p>29. <u>29 aün 1865:</u> Contrat da vendita e cumpre " Chase Alba " per la somma de fra. 400.--.</p> <p>30. <u>12 marx 1865:</u> Contrat del beamaint dal tet de la baselgia da Valcheva.</p> <p>31. <u>13 lugl 1870:</u> Cumpre da l'Alp Champatsch dals vaschins de Tachier.</p>
---	---

<p>21. <u>22 august 1846 i</u> Valcheva dà il dret per construir ün muglin per recoger ils seme da larschs e petschs.</p> <p>22. <u>1 settembre 1851 i</u> Partiziun dal god de la Palüetta de Vau.</p> <p>23. <u>1 settembre 1855 i</u> Contrat da vendita dal muglin per recoger seme da larsch e petsch.</p> <p>24. <u>21 lügl 1859 i</u> Cunvegna tenter ils cumüns de Fuldera/ LG / Lüsei e Valcheva pervia dals gods Romme, Valiertas ed Ara.</p> <p>25. <u>1 october 1859 i</u> Charta dals termels tenter l'alp Astras e Champatsch.</p> <p>26. <u>7 fevrez 1861 i</u> Drets da vaschinadi dal Terzel Daint.</p> <p>27. <u>20 marz 1860 i</u> Cunvegna regard drets vaschinadi tenter ils amntuns dal Terzel Daint.</p> <p>28. <u>1 avriol 1864 i</u> Barat d'üne chassa</p> <p>29. <u>29 giun 1865 i</u> Contrat da vendita e compra " Chass Alba " per la somma de fra. 400.--.</p> <p>30. <u>12 marz 1865 i</u> Contrat dal beasmaint dal tet de la baselgia de Valcheva.</p> <p>31. <u>13 lügl 1870 i</u> Cumpra de l'Alp Champatsch dals vaschins de Tschierz.</p>	<p>32. <u>Merz 1872 i</u> Pajaments fets in occasiun de l'expropriaziun dal terrain per fabricar il stradun.</p> <p>33. <u>11 schner 1879 i</u> Decisiun regard il god aint ill'elp Champatsch tenter LG/Lüsei e Valcheva.</p> <p>34. <u>17 lügl 1879 i</u> Cunvegna cun Valpaschun. Collezziun culla comunità Valcheva.</p> <p>35. <u>2 august 1880 i</u> Cunvegna tenter ils cumüns de LG/Lüsei e Valcheva pervia de l'Alp Champatsch. Valcheva dvainta unica possessura de l'Alp Champatsch e sto pajer a LG fra. 1'100.--.</p> <p>36. <u>Sainza data</u> Plan dal territori de l'Alp Champatsch e termels.</p> <p>37. <u>Sainza data (? 1880)</u> Ordinaziun regard il giordimeint de las Utilitets del cumün Valcheva-Valpaschun.</p> <p>38. <u>1881 fin 1904 i</u> Vaschinadis data</p> <p>39. <u>29 fevrez 1886 i</u> Projet per ün uorden da cultüra per la Val Müstair.</p> <p>40. <u>20 schner 1888 i</u> Documaint chi concerne la vendita dal toc terrain sur la punt dals Muglins a Philipp Largiadèr per beaz la fuschina suot data dals 9 mai 1882.</p> <p>41. <u>19 marz 1891 i</u> Cunvegna tenter ils cumüns Sa.Maria/Valcheva reg. Costeras.</p>
<p>42. <u>26 december 1893 i</u> Contrat tenter sign. Bezzole arch. e Zernex e la comunità Valcheva regard furniziun materials per l'erecziun de la chassa dal dexi e Müstair.</p> <p>43. <u>30 mai 1893 i</u> Causa tenter ils cumüns de Fuldera e Valcheva in merit ün'implentaziun aint il god Valiertas.</p> <p>44. <u>19 marz 1895 i</u> Recuors sign. adv. Rud. Pünchera cunter la comunità Valcheva pervia de laina de fabrica.</p> <p>45. <u>December 1899 i</u> Projet per megliorar il pas-ch de l'Alp Champatsch. Runcar j'unaivers, grusaidas e frus-chers d'anzolas.</p> <p>46. <u>29 october 1900 i</u> Partiziun de pas-cha e god tenter las comunitàs de Valcheva, Fuldera e LG/Lüsei.</p> <p>47. <u>25 fevrez 1902 i</u> Recuors davert la baselgia catolica regard pajer impostes ün bain de la baselgia.</p> <p>48. <u>5 mai 1903 i</u> Recuors Thomasch Bass Valcheva cunter il cumün regard premie dal tet.</p> <p>49. <u>29 november 1903 i</u> Cumpra dal muglin</p> <p>50. <u>27 november 1907 i</u> Signur Peter Pünchera vende al cumün Valcheva il chomp de las Mejerias.</p> <p>51. <u>27 august 1907 i</u> Contrat merit la compra dals seins cun Jakob Egger Stead.</p>	<p>52. <u>26/27 november 1909 i</u> Declaranza merit ils cunfins dal pas-ch de l'Alp de LG. Declaranza merit ils termels de l'alp Valpaschun e Craistes</p> <p>53. <u>24 lügl 1910 i</u> Contrat merit l'erecziun de la via nuova Chatschinas fin gio' la chelchere.</p> <p>54. <u>26 schner 1915 i</u> Recuors Philipp Largiadèr e Alois Brücheal cunter la comunità Valcheva.</p> <p>55. <u>30 lügl 1918 i</u> Contrat fittanza Val Müglis cul Parc Naziunal svizzer.</p> <p>56. <u>1 giun 1921 i</u> Contrat regard il muglin e chassa de sar Johann Kneisel de Schnale. (Contrat da vendita e compra)</p> <p>57. <u>5 lügl 1929 i</u> Recuors de sar Domenic Pünchera-Gross cunter la comunità Valcheva merit las taxes per laina de fabrica.</p> <p>58. <u>1852/ 1869- / 1928 / 1940 i</u> Contrats cun singulas persunas Contrats da vendita e compra dal 1869- Contrat ouvra elstrica de Damal (Mals) Contrat da barat</p> <p>59. <u>2 avriol 1913 i</u> Actes e scittüras regard il testemaint de signur Adv. Rudolf Pünchera barnöz.</p> <p>60. <u>1918 / 1961 i</u> Contrat merit fittanza de Val Müglis e revisas de dit contrat.</p> <p>61. <u>31 schner 1947 i</u> Contrat tenter chantun e cumün regard ispraist</p>

<p>62. <u>11/12 schner 1948 :</u> Contrats de vendita e compra da terren per schlargiar il stradun ib cumün.</p> <p>63. <u>4 avriol 1950 :</u> Contrat vendita e compra da la resia Valchava tenter il cumün e Maini Bott-Filli.</p> <p>64. <u>17 lügl 1961 :</u> Contrat vendita e compra dal piazzal sü pro la resia da Valchava tenter cumün e Domenic Neuhaus.</p> <p>65. <u>Lügl 1964 :</u> Cunvegna tenter il padrinedi svizzer e'l cumün politic da Valchava regard l'equist del vegl martè de l'aua e'l fuechinel de Philipp Largiadèr.</p> <p>66. <u>1964/ 1965 :</u> Contrats de vendita e compra da terren tenter il cumün e Werner Hablützel, Rinaldo Andina e Gino Späth. (Per spelüdeaint dele Guinchele)</p> <p>67. <u>11 august 1965 :</u> Contrat de vendita e compra da la chasa nr. 50 tenter il cumün e Ceaser Walther.</p> <p><u>12 gün 1968 :</u> 68. Contrat de vendita e compra regard l'Üert pro la veglia chasa da scuola a Valchava tenter il cumün e Adon Bott-Conradin.</p> <p>69. <i>Contrat vendita "Chasa Jaura" 13 nov. 1970 Cunvegna bain "Chaint" 22-11-1971 Contrat da compra 28-5-1971</i></p>	
---	--

II B ACTAS NOUVAS

Las actas sun depuonüdas in s-chaclas d'archiv tenor ils differents chapitels da l'uorden d'archivs. Mincha s-chacla es segnada culs numers dal register.

II B 1 Administraziun

II B 2 Radunanzaselecziuns votaziuns registers dals votants

II B 3 Stadi civil

II B 4 Vachinadi

II B 5 Domiciliats ed avdants da passagia

II B 6 Statisticas

II B 7 1. Impostas

II B 7 2. Finanzas

II B 8 Scoula

II B 9 Poveril

II B 10 Baselgia

II B 11 Sanità

II B 12 Pulizia

II B 13 Militar

II B 14 1. Fabrica

II B 14 2. Stradal

II B 14 3. Ruinas, archas, repars

II B 14 4. Economia d'aua

II B 14 5. Pumpiers

II B 14 6. Viafier, posta, telefon

- II B 14 7. Fundiari, cataster
 - II B 14 8. Electricità
 - II B 15 Sgüranzas
 - II B 16 1. Rapports forestals
 - II B 16 2. Forestal
 - II B 17 1. Agriculltura
 - II B 17 2. Producents da gran
 - II B 17 3. Alevamaint da muvel, lat e lattaria
 - II B 17 4. Economia d'alp e cuntinuaziun agricultura
 - II B 18 Pulizia veterinaria
 - II B 19 Mansteranza, industria, fabricas
 - II B 20 Ustarias, hotels
 - II B 21 Cultura, folclora, protecziun da la natüra
 - II B 22 Microfilm, registraziun da famiglias
-

- II C CUDESCHS
 - II C 1 Cudeschs da protocol (radunanza cumünala)
 - II C 2 Cudeschs da protocol (suprastanza cumünala)
 - II C 3 Cudeschs copchats
 - II C 4 Cudeschs chascha
 - II C 5 Cudeschs d'imposta
 - II C 6 Cudeschs dal fundiari e cataster
 - II C 7 Cudeschs da scoula
 - II C 8 Cudeschs dal poveril
 - II C 9 Cudeschs da pulizia
 - II C 10 Cudeschs da militar
 - II C 11 Cudeschs da fabrica
 - II C 12 Cudeschs da sanità
 - II C 13 Cudeschs veterinaris
 - II C 14 Cudeschs da god
 - II C 15 Cudeschs dal stadi civil
 - II C 16 Cudeschs d'alp
 - II C 17 Cudeschs varis
-

- D PLANS
- D 1 Plans dal cumün
- D 2 Plans da fabrica
- D 3 Plans economia d'aua
- D 4 Plans da beamaints publics
- D 5 Plans da cunfin
- D 6 Plans da giaenzas e da god
- D 7 Plans d'alps
- D 8 Plans da beamaints privats